

Verantwoordelijkheid in informatieketens

Belang van duidelijk zorgdragerschap

Het aantal samenwerkingsverbanden binnen de overheid stijgt. Het wordt ook steeds eenvoudiger om informatie uit te wisselen, waarbij gezamenlijke applicaties gebruikt kunnen worden door meerdere samenwerkingspartners. Hierdoor kan onduidelijkheid ontstaan over wie bestuurlijk verantwoordelijk is voor de informatieobjecten die gezamenlijk worden gecreëerd, uitgewisseld en opgeslagen. Het is daarom noodzakelijk om de verantwoordelijkheid bij samenwerkingsverbanden goed te regelen.

Deze module gaat in op de bestuurlijke verantwoordelijkheid, oftewel zorgdragerschap, voor keteninformatie. Daarnaast is er de mogelijkheid om een situatieschets van de eigen organisatie te maken.

Gebruik module

De module bestaat uit twee onderdelen. Op deze pagina wordt zorgdragerschap uitgelegd. Wat is het en wat komt er precies bij kijken? Daarnaast is het mogelijk om aan de hand van vragen een situatieschets te maken van de keten waar jouw organisatie zich in bevindt. Deze kun je [hier](#) doorlopen.

Zorgdragerschap binnen organisaties

De Archiefwet gebruikt de term zorgdrager om de bestuurlijke verantwoordelijkheid over informatieobjecten aan te duiden. Het gaat dan altijd om één persoon of bestuur. Denk daarbij aan een minister, het college van burgemeester en wethouders, het college van gedeputeerde staten of een dagelijks bestuur.

Vanuit de optiek van gegevensmanagement wordt vaak gesproken over de bronhouder van gegevens. Vanuit het oogpunt van privacy wordt ook wel gesproken over de verwerkingsverantwoordelijke. Als je weet wie bronhouder of verwerkingsverantwoordelijke is, kan dit ook een indicatie geven waar het zorgdragerschap ligt.

Zorgdragerschap over informatieobjecten

De Archiefwet draagt overheidsorganisaties op om hun informatieobjecten duurzaam toegankelijk te maken en houden. Maar voor welke informatieobjecten zijn de zorgdragers van deze organisaties dan precies verantwoordelijk? De wet geeft aan dat het gaat om informatieobjecten die worden gecreëerd of ontvangen door de organisatie en die 'naar hun aard bestemd [zijn] daaronder te berusten'. Als het gaat om informatieobjecten in ketens, is de vraag wie welke taak uitvoert daarom van belang. Informatie volgt taak. Dit principe wordt ook gevolgd bij het bepalen van de reikwijdte van selectielijsten.

Dat alle ontvangen of gecreëerde informatieobjecten moeten worden gearchiveerd, heeft bepaalde consequenties. Het betekent dat als een organisatie een informatieobject creëert en daarna een andere organisatie dit informatieobject ontvangt, beide organisaties verantwoordelijk zijn voor de archivering van het informatieobject in kwestie. Dit is ook logisch omdat de creatie of ontvangst van het informatieobject binnen een andere context plaatsvindt dan de context waarbinnen het wordt ontvangen.

Mogelijke wijziging van zorgdragerschap

Zorgdragerschap over informatieobjecten kan alleen verschuiven naar een ander overheidsorgaan bij delegatie van de taak aan een ander overheidsorgaan. Met de taak gaat namelijk ook het zorgdragerschap over. De uitvoering van de taak en het zorgdragerschap zijn namelijk aan elkaar gekoppeld. Delegatie vindt plaats op basis van de Algemene wet bestuursrecht en is ook alleen mogelijk als daarvoor expliciet een wetsbepaling bestaat. Een voorbeeld daarvan is art. 156 van de Gemeentewet, dat aan de gemeenteraad de bevoegdheid geeft om aan het college van burgemeester en wethouders bevoegdheden over te dragen ([Kenniscentrum voor beleid en regelgeving](#)).

Let op! Bij mandatering wordt de taak wel uitgevoerd door een andere organisatie, maar verandert de zorgdrager niet. Je voert dan de taak uit namens de mandaterende organisatie. Daarom blijft het zorgdragerschap bij de mandaterende organisatie.

Zorgdragerschap versus beheer

Maak steeds een onderscheid tussen zorgdragerschap en beheer. Archiefzorg is de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor informatieobjecten. Het archiefbeheer is de praktische invulling en uitvoering van het zorgdragerschap. De Archiefwet legt niet vast waar die uitvoering belegd moet worden. Het kan dus zijn dat je als organisatie zorgdrager bent, maar dat je het beheer belegt bij een andere organisatie. Je blijft dan wel de zorgdrager.

Deze keuze kun je bijvoorbeeld maken wanneer meerdere organisaties gebruik maken van één applicatie. In dat geval moeten er afspraken worden gemaakt over wie beheerder is van welke informatieobjecten. Dat er één applicatie wordt gebruikt betekent niet dat de beheerder van die applicatie ook het beheer van de informatieobjecten in die applicatie uitvoert. Het kan ook zo zijn dat meerdere organisaties zelf hun beheersactiviteiten uitvoeren binnen één applicatie. Dat is een keuze waar duidelijke afspraken over gemaakt moeten worden.

< uitklapmenu > Voorbeeld: Strafrechtketen </ uitklapmenu >

Wat is het ketendoel?

De Strafrechtketen is nodig om het product 'bestrafing van een wetsovertreding' te kunnen leveren. Hierin wordt de hoofdtaak van het strafrecht ondersteund: eerlijke en tijdige reactie op strafbare feiten en crimineel gedrag.

Op hoofdlijnen volgen in de Strafrechtketen de volgende stappen elkaar op: opsporing, vervolging, berechting en ten uitvoerlegging. De ketenorganisaties zijn op uitvoerend niveau van elkaar afhankelijk, bestuurlijk zijn zij echter autonoom met ieder de eigen verantwoordelijkheden en aansturing.

Zorgdragerschap in de Strafrechtketen

Het strafrecht kenmerkt zich door fundamentele belangen en ingrijpende bevoegdheden. De spreiding van machten en de gebondenheid van de overheid aan het recht wegen zwaar. Er worden dan ook hoge eisen gesteld aan zorgvuldigheid, rechtvaardigheid en controleerbaarheid. Deze eisen brengen met zich mee dat de organisaties binnen de strafrechtketen ieder hun eigen rol, taken en bevoegdheden hebben. Tegelijk hebben ze samen de opdracht om de strafrechtspleging als geheel zo goed mogelijk te laten verlopen. Daarom werken de partners, vanuit hun eigen rol, samen om de prestaties van de strafrechtketen te verbeteren. (bron: [Samenwerken in de strafrechtketen | Strafrechtketen](#))

Hieruit vloeit voort dat de inrichting van de Informatiehuishouding erop is gericht dat ieder zijn eigen dossier/zaak opbouwt. Iedere ketenpartner vormt een eigen zaak, waarvoor de partner verantwoordelijk is. De Strafrechtketen wordt zo gevormd door een aaneenschakeling van zaken. Het geheel is dan een optelsom der delen. Er wordt uiteindelijk één ketenproduct opgeleverd, maar elke organisatie is verantwoordelijk voor zijn eigen informatieobjecten.

Deelnemers

Kerngroep

Nationale politie, Openbaar Ministerie, en de Rechtspraak

Incidentele deelnemers

Dit is een flinke groep, onder meer: FIOD, CJIB, Justid, Leger des Heils, Slachtofferhulp Nederland ([Partners strafrechtketen | Strafrechtketen](#)).

< uitklapmenu > Voorbeeld: Omgevingswet Landelijke voorziening </ uitklapmenu >

Wat is het ketendoel?

Het DSO ondersteunt het digitaal beschikbaar maken van omgevingsdocumenten en gegevens(verzamelingen) uit de beleids- en uitvoeringsketen voor de Omgevingswet. Daarbij worden de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigd en samengevoegd, het DSO ondersteunt dit. Door digitale beschikbaarstelling via het DSO maken alle gebruikers, processen en ondersteunende systemen gebruik van dezelfde gegevens.

Zorgdragerschap binnen het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Organisaties die informatie aanleveren bij het DSO zijn zelf verantwoordelijk voor het archiveren van deze informatie. Organisaties zijn zorgdrager voor informatie die zij maken, ontvangen en aanleveren in het kader van de Omgevingswet. Verder, bij het uitwisselen van informatie tussen overheidsorganisaties, zijn zowel verzender als ontvanger verantwoordelijk voor de duurzame toegankelijkheid van die informatie.

Zorgdragerschap voor de DSO Landelijke Voorziening (DSO-LV)

De DSO-LV heeft een taak, en de gegevens en informatie die voortkomen uit die taak moet de DSO-LV zelf archiveren. Zo is de DSO-LV verantwoordelijk voor het verzamelen en beschikbaar stellen van informatie en het faciliteren van aanvragen en meldingen. Voorbeelden zijn de website en de afhandeling van vragen.

Deelnemers

Gemeenten, provincies, veiligheidsregio's, omgevingsdiensten, gemeenschappelijke regelingen, en andere publieke organen die een rol hebben in de Omgevingswet.

< uitklapmenu > Situatieschets informatieketen </ uitklapmenu >

Ben je benieuwd hoe de situatie in jouw informatieketen is rond zorgdragerschap van informatieobjecten? Dan kun je de [situatieschets](#) invullen. Door vragen te beantwoorden krijg je een beeld van jouw informatieketen en een indicatie waar je wel en niet zorgdrager voor bent. En wat je geregeld moet hebben om daar achter te komen.